

BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING KASBIY TAYYORGARLIGINI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI

Jozilov Azamat Avazovich

*O‘zbekiston Respublikasi Harbiy Xavfsizlik
va Mudofaa Universiteti katta o‘qituvchisi.*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini shakllantirishda qo‘llaniladigan zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ularning samadorligi tahlil qilinadi. Tadqiqotda bo‘lajak mutaxassislarining kasbiy kompetentligini oshirish, mahorat va ko‘nikmalarini rivojlantirishda innovatsion metodlar, raqamli texnologiyalar hamda interfaol ta‘lim shakllarining o‘rni yoritilgan. Shuningdek, bo‘lajak o‘qituvchilarni psixologik va metodik jihatdan tayyorlashning texnologik modeli va uni amaliyotga joriy etish masalalari ko‘rib chiqiladi.*

Аннотация: *В данной статье анализируются современные педагогические технологии, используемые при формировании профессиональной подготовки будущих учителей, и их эффективность. В исследовании освещена роль инновационных методов, цифровых технологий и интерактивных форм обучения в повышении профессиональной компетентности, развитии умений и навыков будущих специалистов. Также рассматриваются технологическая модель психологической и методической подготовки будущих учителей и вопросы её реализации на практике.*

Abstract: *This article analyzes modern pedagogical technologies used in the formation of professional training of future teachers and their effectiveness. The research highlights the role of innovative methods, digital technologies, and interactive forms of education in increasing professional competence and developing the skills of future specialists. Additionally, the technological model of psychological and methodical training of future teachers and the issues of its practical implementation are considered.*

Kalit so‘zlar: *kasbiy tayyorgarlik, pedagogik texnologiya, kompetentlik, innovatsiya, ta‘lim samaradorligi, raqamli ta‘lim, metodik mahorat, interfaol metodlar.*

Ключевые слова: *На русском языке: профессиональная подготовка, педагогическая технология, компетентность, инновация, эффективность обучения, цифровое образование, методическое мастерство, интерактивные методы.*

Keywords: *professional training, pedagogical technology, competence, innovation, educational efficiency, digital education, methodical skill, interactive methods.*

Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini shakllantirish — bu murakkab va tizimli jarayon bo'lib, u talabani nafaqat bilimli mutaxassis, balki moslashuvchan, ijodkor va mas'uliyatli pedagog sifatida tarbiyalashni nazarda tutadi.

Quyida ushbu jarayonda qo'llaniladigan asosiy texnologiyalar va ularning mazmunini tahlil qilamiz.

1. Kasbiy tayyorgarlikning asosiy bosqichlari

Bo'lajak o'qituvchini shakllantirish odatda bir nechta o'zaro bog'liq bosqichlarda amalga oshiriladi:

Motivatsion bosqich: Pedagogik faoliyatga nisbatan ijobiy munosabat va kasbiy qiziqishni uyg'otish.

Kognitiv bosqich: Nazariy bilimlar, pedagogika, psixologiya va mutaxassislik fanlarini o'zlashtirish.

Operatsion (amaliy) bosqich: Pedagogik mahorat, metod va usullarni amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini hosil qilish.

Refleksiv bosqich: O'z faoliyatini tahlil qilish, yutuq va kamchiliklarni baholash.

2. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari turlari

Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlashda quyidagi texnologik yondashuvlar eng yuqori samara beradi:

A. Innovatsion va interfaol texnologiyalar

Bu texnologiyalar talabani passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi:

Keys-stadi (Case-study): Real pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish va muammoga yechim topish.

Loyihaviy ta'lim: Talabalarning mustaqil tadqiqotchilik va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.

Rolli o'yinlar: Sinfdagi vaziyatlarni imitatsiya qilish orqali muloqot madaniyatini shakllantirish.

B. Raqamli va axborot texnologiyalari

E-learning va masofaviy ta'lim: Ta'lim resurslaridan erkin foydalanish imkoniyati.

Virtual laboratoriyalar: Pedagogik jarayonlarni raqamli modellarda sinab ko'rish.

Multimedia texnologiyalari: Dars jarayonini ko'rgazmali va qiziqarli tashkil etish.

V. Shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalar

Bu yerda asosiy e'tibor bo'lajak o'qituvchining individual xususiyatlariga qaratiladi. Talabaning o'z ustida ishlashi va mustaqil ta'lim olishi rag'batlantiriladi.

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini shakllantirish — bu ta'lim oluvchini zamonaviy bilimlar bilan qurollantirish barobarida, unda kasbiy mahorat, ijodkorlik va moslashuvchanlikni rivojlantirish jarayonidir.

Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini shakllantirish texnologiyalari — bu faqatgina dars o'tish usullari emas, balki talabaning kasbiy shaxs sifatida rivojlanishini ta'minlovchi yaxlit tizimdir. Bu jarayonda nazariya va amaliyotning uyg'unligi, shuningdek, zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Muslimov N.A. va boshqalar. Pedagogik kompetentlik va kreativlik asoslari. – Toshkent, 2015.
2. Ibragimov X.I., Abdullayeva Sh.A. Pedagogika nazariyasi (darslik). – Toshkent: «Fan va texnologiya», 2008.
3. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2006.
4. Yo'ldoshev J.G', Usmonov S.A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish. – Toshkent: «Fan va texnologiya», 2008.
5. Tolipova J.O. Pedagogik kvalimetriya. – Toshkent, 2015.
6. Slastenin V.A. i dr. Pedagogika: Uchebnoye posobiye dlya studentov visshix pedagogicheskix uchebnix zavedeniy. – M.: Izdatelskiy sentr «Akademiya», 2013.
7. Seel N.M. Psychology of Learning and Instruction. – New York: Springer, 2012.
8. Hattie J. Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning. – Routledge, 2012.